

Dagbl. 27/2 97

— Akademisk jantelov

— Det er blitt for mye heimstadlære blant norske historikere. Faget har i for stor grad gått fra seg samtida til samfunnsforskerne. Men Odd-Bjørn Fure er for streng mot sine egne, når han refser historikerne for ikke å delta i den offentlige debatten.

AV ANDREAS WIESE

Professor Bernt Hagtvet ved Institutt for statvitenskap på Blindern holder dette semestret et kurs om de intellektuelles rolle i det 20. århundres politikk. Og han mener å kjenne igjen det savnet Odd-Bjørn Fure formulerer også i den internasjonale litteraturen.

— Det som etterlyses, er intellektuelle som kan bidra til den offentlige debatten. Men vi må se i øynene at den klassiske, frie skribentrollen er død. Dette skyldes blant annet en vi-

tenskapeliggjøring av det offentlige ordskifte – det er ikke lenger mulig å la et velformulert språk skjule skrinne tanker – slik gamle dagers kulturradikalere ofte gjorde. Akademikerne har skjøvet de gammeldagse intellektuelle til side.

Overordnet

— Men det er nettopp akademikerne Fure etterlyser?

— Det Fure savner, er noen som er villige til å gå utenfor sin spesialkompetanse, og sette et overordnet perspektiv på vår samtid, med rot i

fortida. Men Odd-Bjørn Fure er for streng mot sine kolleger. Få andre akademikere har som historikerne følt et slikt ansvar for å skrive for offentligheten, og de skriver ofte godt – for eksempel i nor- geshistoriene.

— Men de synes ikke like godt i den offentlige debatten?

— Forholdene på universitetene innbyr ikke lenger til slik deltakelse. Vi drukner i kaskader av studenter, de administrative pliktene og byråkratiseringen har dramatisk trivialisert universitetslærernes hverdag. Hadde en arbeidsgruppe tilknyttet LO blitt utsatt for en tilsvarende forverring av arbeidsvilkårene, hadde det blitt et ramaskrik.

Krise

— Er det en krise?

— Ja, men ingen gjør noe. Så lenge politikerne ønsker å slippe inn alle som vil studere, vil forskning og debatt bli salderingsposter.

— Deltakelse i offentlig debatt gir heller ikke status i universitetsmiljøer?

— Nei, dessverre. I akademiske miljøer finnes det en usjenerøs mistenksomhet mot dem som velger å opptre i aviser, radio og fjernsyn. Det kan kalles en akademisk jantelov. Det å delta hyppig offentlig blir av mange sett på som en egotripp. Det kan få negative konsekvenser dersom man skriver for mye i aviser eller deltar for mye i debatt. Det er beklagelig, men sant.

— Det virker til tider som norske akademikere mener sterkt om hverandre ved kantinebordene, men er tause i det offentlige rom?

— Jeg tror vi skal være glade for at kantinedebatten ik-

ke blir offentlig. Den ville ikke bidra positivt til debattnivået.

For få

— Men hvorfor nøler norske akademikere med å delta i offentlige debatter med hverandre?

— Vi er få. Norge er et sammensamfunn. I større sammenn kan man rykke opp telt-pålene og reise videre. I Norge vet vi at vi må leve videre med hverandre – derfor blir det en større forsiktighet.

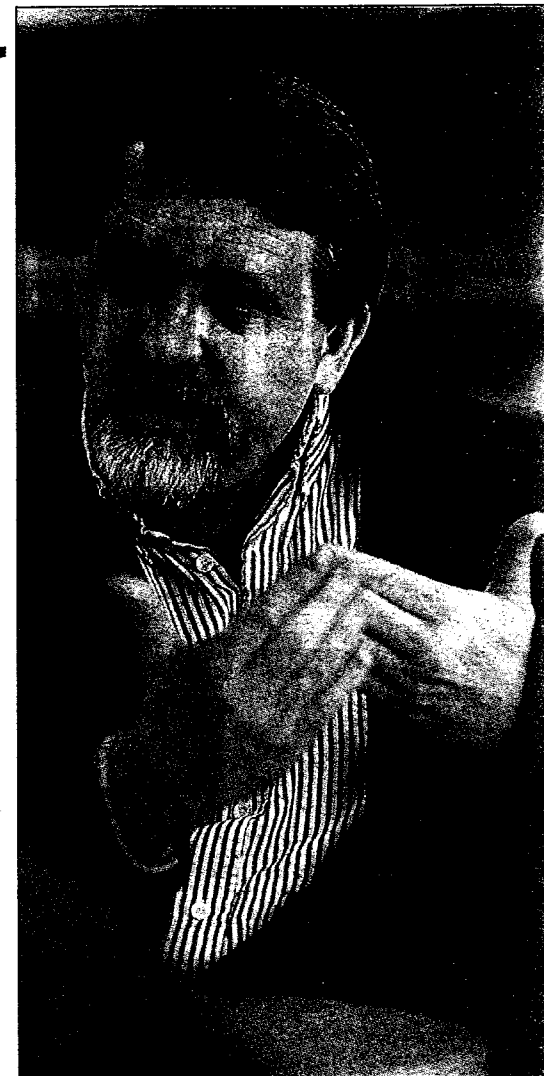
— Hans Fredrik Dahl kan vel ikke beskyldes for forsiktighet i denne debatten?

— I en tid med svært mye politisk korrekthet vil jeg forsvare Dahls virksomhet – vi har nok «sanne troende» i dette landet. Men av og til fører hans arbeidshastighet til at han formulerer seg uheldig, noe han selv til dels har beklaget i denne debatten. Samtidig har Dahl også overbevist meg om at Irvings arbeider har gitt nye perspektiver på nasjonalsosialismen, selv om jeg fortsatt mener det er synd at vi har fått et slikt fokus på en så perifer skikkelse.

— Har akademikere etter din vurdering vanskelig for å komme fram i media?

— Min erfaring er at det ikke er vanskelig å få noe på trykk i norske aviser. Men mange akademikere undervurderer hvor vanskelig i det er å skrive en essayistisk/journalistisk form for en bred offentlighet.

Men norske media må også ta sitt ansvar. Norske journalisters hovedproblem er at de tror alle er som dem. Jeg tror media ofte undervurderer det norske folks interesse for kunnskap, sammenheng og innsikt.

BERNT HAGTVET: Norske historikere har i for stor grad gått fra seg samtida til samfunnsforskerne, sier professor Bernt Hagtvet.

Foto: GEIR BØLSTAD

112141